

BALATONBERÉNYI HIRMONDÓ

A Balatonberényi Önkormányzat Közéleti és Kulturális Lapja

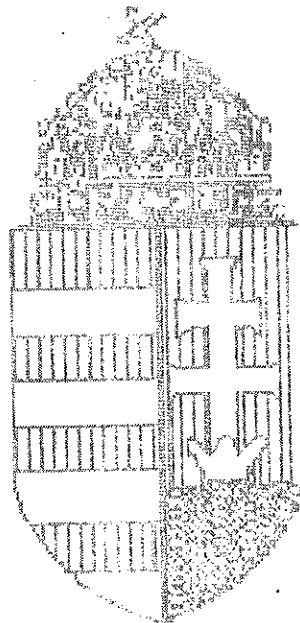
III. évfolyam 1. szám

Ára 40,- Ft

Emberként élni, magyarnak megmaradni

(A Millenniumi év alkalmából)

Csodálattal tölt el a magyar nép múltja, annak a közel 40 generációnak a sorsa, amely 1100 éve él a Kárpát-medencében. Szent István óta, 1000 éve állami keretek közt alakítja, védi keresztény, nemzeti értékeit, hazáját. Történelmi utunkat sikerek és kudarcok követték. Voltunk mi európai nagyhatalom, a kereszténység védőbástyája, leigázott, megalázott, pusztulásra ítélt nép egyaránt. Szenvedtünk a „rabló mongolok nyilaitól” majd a töröktől másfél évszázadra „rabigát vállainkra vettünk”, s haj be sokszor váltak üldözötté nemzetünk legjobbjai, mert nem lették honjukat szerte a hazában. De mégis...

„...És annyi balszerencse közt,
Oly sok vizsáty után
Mégfogyva bár, de törve nem
Él nemzet e hazán.”

(Vörösmarty: Szózat)

A vert, kilátástalan helyzetekből népünknek sikerült újra és újra felállnia. Európa „közlekedő helységében” a Kárpát-medencében, a keleti és nyugati civilizáció találkozásánál megőrizte államiségét, sajátos kultúráját, értékeit. Az 1100 év alatt anyagi és szellemi erejével hozzájárult a kontinens gazdasági - tudományos fejlődéséhez. az egységes európai kultúra kialakulásához.

A magyarság megmaradásának egyik oka talán az lehet, hogy mindig „ki tudta termelni” azt a vezető réteget, amely a zavaros történelmi időkben is józanul gondolkodott, példát és helyes utat mutatott. Ne feledjük, hogy Európában, közvetlen környezetünkben voltak olyan politikai erők, melyek szívesen látták volna, ha népünk, hazánk nyomtalanul eltűnik Európa földrajzi és etnikai térképéről. Nagyjainknak felsorolás nélkül (Szent Istvántól - Nagy Imréig) bonyolult bel- és külpolitikai helyzeteket kellett megoldania úgy, hogy nemzeti érdekeink ne sérüljenek.

A zivatáros évszázadok túlélésének másik okát magában a nemzetben, a népben kereshetjük, amely ápolta ősi hagyományait, szokásait. Kihasználva saját és a természet erőforrásait

falut, várost, hazát épített, ha kellett az ország és családja védelmében fegyvert fogott. Az az életerő, gondolkodásmód, önfeláldozás, munkabírás, mely jellemzi a magyar embert, állítom, páratlan Európában. Példa lehet ez a fiatalabb generációk számára, akik közül ma sokan kerülnek más, idegen kultúrák, életfilozófiák, életformák, szekták hatása alá, melyeket ismerjük meg, de ne hagyjuk, hogy tönkretegyék értékeinket, elhatalmasodjanak rajtunk.

Köztudott, hogy népünk történelme során etnikai és kulturális tekintetben befogadó nemzet volt. Tisztelte és elismeri ma is más nemzetek értékeit, eredményeit. Életeret adott a menekülőknél, az ideköltözőknél, de tudniuk kell a hazánkba látogató, egyre nagyobb számban letelepedő külföldieknek is, hogy népünk szívéhez a kulcs a tisztelet. Tisztelet múltunk, eredményeink, jelenünk iránt, mert csak a kölcsönös megbecsülés és megértés lehet az egységes Európa alapja.

Nemzeti ünnepeinkről megemlékezni mindig, minden helyzetben különös és felemelő kötelesség. A Honfoglalás, Államalapítás, Március 15., Augusztus 20., Október 23. olyan sorsfordulók, melyek által többnek és igazabbnak tudjuk magunkat, érezzük egy közösség törvényszerű összetartozását, s magunk mögött tudjuk azt a szellemi erőt, melyet őseink teremtettek, mely erőből mindennapi gondjaink megoldása során meríthetünk.

„A harcot, amelyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés.
S rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk: és nem is kevés”

(József Attila)

Mi lehet üzenetük a jövő generációk számára? Az üzenet talán így szólna: **Emberként élni, magyarnak megmaradni!**

Horváth Zoltán

Önkormányzati hírek

Tisztelt Olvasó!

Aki a sajtót olvasta, rádiót hallgatta, TV híradásait nézte, maga is láthatta a tiszai környezeti katasztrófát, hogy az ember meg gondolatlan cselekedete milyen pusztítást tud végezni környezetében.

A mi környezetünkben is fontos a környezet megóvása. Az önkormányzat Képviselő-testületének rendeletében helyi környezet védelmét, közterületek, ingatlanok-, település tisztaságát szabályozta. A rendelkezés a településen élőkre és tevékenységet végzőkre terjed ki. Minden ingatlan tulajdonos ingatlanát köteles tisztántartani és legalább évente 4 alkalommal május 15, június 1, július 1, augusztus 15-ig lekaszálni. A téli időszakban a járdát a hótól letakarítani és a síkosság megszüntetéséről gondoskodni, az ingatlan előtti zöldterületet, árkot tisztántartani.

Zárt csapadékvíz elvezetőbe szennyező anyagot belevezetni, beleönteni tilos.

Közterületet május 31-től szeptember 15-ig építőanyag vagy tűzifa tárolására nem lehet igénybe venni. A község területén június 1 és szeptember 15 között mindennemű anyagégetése tilos. A Képviselőtestület rendeletében szabályozni kívánta a zajt és ennek kapcsán június 15-től augusztus 31-ig 19 óra és 7 óra között zajos tevékenységet nem lehet végezni.

Mint már arról szóltunk 2000 évben az önkormányzat minden ingatlan tulajdonos helyett a szolgáltatóval kötött szerződés alapján kifizeti a szemét elszállítás díját. A szállítás május 23-tól augusztus 29-ig héti kétszer (kedd, péntek) ezen kívül pedig heti egy alkalommal történik. A szolgáltató köteles elszállítani az ágnyesedéket úgy, hogy azt kb. 50 x 120 cm-es kötegekben kell a közterületre (gyűjtő edény, zsák) mellé kihelyezni.

Fontos és szükséges volt az állatok tartásának szabályozása is. A Képviselő-testület a nehéz megélhetési körülmények miatt nem kötötte darabszámhoz az állatok tartását, de szigorúan szabályozta (és ennek érvényt is kíván szerezni), hogy aki állatot tart, az a szükséges feltételeket biztosítsa. Amennyiben az állattartó az előírt feltételeknek nem tesz eleget az állattartást is meg lehet tiltani. Természetes, hogy az üdülő övezetben csak kis haszonállatok tarthatók, (baromfi, nyúl, stb.) de ennek darabszáma a 30 db-ot nem haladhatja meg. Balatonberény községben egy ingatlanon 2 db kutyát lehet tartani zárt bekerített ingatlanon, ennek hiányában láncon megkötve.

Lényeges változás, hogy a rendeleteket megszegőkkel szemben alkalmanként, tehát ismételt szabálysértési bírság vehető ki, melynek maximális összege 30.000 Ft lehet

Önkormányzatunk az elfogadott rendeleteket füzet formájában minden állandó lakosnak és nyaraló tulajdonosnak megküldi. *Kérem mindenki olvassa el és saját, valamint a környezet tisztántartása érdekében tartsa be.*

Tájékoztató a lakosság részére

A mezőgazdaság nemzetgazdasági jelentősége miatt kiemelt feladat az agrárinformációs rendszer fejlesztése. E követelménynek megfelelően az 1999. évi XLVI. törvény alapján a Központi Statisztikai Hivatal 2000. április 1. és 21. között Általános Mezőgazdasági Összeírást (ÁMÖ) hajt végre.

Az összeírás célja, hogy pontos és hiteles képet adjon a magyar mezőgazdaságról a hazai felhasználók, elsősorban a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium, továbbá a gazdálkodók részére. Ezen túlmenően a felvétel adatokat szolgáltat a Magyarország és az Európai Unió között folyó csatlakozási tárgyalásokhoz, valamint kapcsolódik az ENSZ Élelmészügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) 2000. évi világcenzusához.

Az adatfelvétel kiterjed az ország területén mezőgazdasági tevékenységet végző természetes és jogi személyekre, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre. A gazdasági szervezetek adatszolgáltatásukat postai úton teljesítik. Az egyéni gazdálkodást folytató természetes személyeket összeírók keresik fel és kérdezik meg mezőgazdasági tevékenységükről.

A teljes körű adatfelvétel során megfigyelésre kerül a gazdasághoz tartozó személyek száma, neme, kora, gazdasági aktivitása, a foglalkoztatott „idegen” munkaerő száma, tevékenysége. A felvétel tárgya továbbá a gazdaság használatában lévő földterület mérete művelési ágak, a használat jogcíme, területi elhelyezkedése szerint, az intenzív földhasználat jellemzői, a gazdaság állatállománya faj, kor és ivar szerint, a mezőgazdasági gép-, eszköz- és épület állomány adatai, valamint a mezőgazdasági tevékenységen kívüli termelő tevékenység.

A valóságghú adatszolgáltatás valamennyi egyéni gazdálkodó részéről a törvény előírása alapján kötelező. A feltérképezett adatok birtokában hozott döntések elsősorban a gazdálkodók érdekeit fogják szolgálni. A gyűjtött adatokat a KSH titkosan kezeli, kizárólag statisztikai célra használja fel.

KISKERTI KALENDÁRIUM

Lemosó permetezéshez használható növényvédő szerek

Növényvédő szer neve	Dózis	Felhasználható gyümölcsfaj	Felföldési állapot	Kórokozók elleni védelem	Kártékok elleni védelem
Novendá	1,5% 2% 2%	Almástermésűek Ribiszke Valamennyi	Nyugalmi Nyugalmi Lehullott lomb. fert.	Varasodás	Vértetű, bimbólikasztó, sodrómoly, pajzstevék, levéltetvek, atkák
Bariumsulfid lítosol	5% 10-15%	Valamennyi Valamennyi	Rügy pattanás (ig) Rügy pattanás (ig)	Lisztharmat, levélfukarcsosodás, levélfödrosodás, polisztiagnás vörösfoltoosság, monília	Pajzstevék, levéltetvek, atkák körtelévelbolha
Gyümölcsfaolaj	5% 4% 4%	Almástermésűek Szilva, ringló Ribiszke	Nyugalmi. Nyugalmi Nyugalmi	—	Pajzstevék
Samaritol gyümölcsfaolaj	20-30 l/ha	Almástermésűek	Nyugalmi	—	Pajzstevék, levéltetvek, atkák
Agrol Plusz	30-60 l/ha	Almástermésűek, csonthéjasok, bogyóstermésűek	Rügy pattanás (ig)	—	Pajzstevék, levéltetvek, atkák, körtelévelbolha
Nevelken Vektafid S	25-50 g/ha 25-50 l/ha	Valamennyi	Rügy pattanás (ig)	Lisztharmat, levélfukarcsosodás, levélfödrosodás, polisztiagnás, vörösfoltoosság, monília	Pajzstevék, levéltetvek, atkák, körtelévelbolha
Vektafid A, -R	2-3% 2%	Almástermésűek	Rügy pattanásig, rügy pattanáskor	Tüzelhalás	Pajzstevék, levéltetvek, atkák, vértetű, levélbolha
Bordóit, por Bordóit, alapanyag Bordóit, FW Cuproxat, FW	1-2% 1-2% 1-2% 4-5 l/ha	Valamennyi Valamennyi	Rügy pattanás	Varasodás, levélfödrosodás, monília, ágelhalások, levél-, vesszőfoltoosságok tüzelhalás, levélfukarcsosodás	—
Rézoxiköríd 50 WP Rézkol 400 FW	0,3% 2,5-3 l/ha	Almástermésűek Csonthéjasok, bogyóstermésűek	Rügy pattanás-egértől Rügy pattanás	Varasodás, levélfödrosodás, monília, ágelhalások, levél-, vesszőfoltoosságok, tüzelhalás, levélfukarcsosodás	—
Glampion 50 WP Funguran-OH 50 WP Vitra Rezhidroxid	2-3 g/l/ha	Valamennyi	Rügy pattanás	Varasodás, levélfödrosodás, monília, ágelhalások, levél-, vesszőfoltoosságok tüzelhalás, levélfukarcsosodás	—

A helyi Vöröskereszt Alapszervezet tevékenységének ismertetése

Községünkben 2000. február 19-én térítésmentes véradást szerveztünk. A véradást éves véradóterv alapján szerveztük a Kaposvári Véradóállomás részére.

Véradáson megjelent:	41 fő
Vért adott:	38 fő
Kiszűrtek:	3 fő
Többszörös véradó:	36 fő
Új véradó:	2 fő

A véradóknak az önzetlen segítségükért ezúton szeretnék köszönetet mondani, mivel véradásukkal súlyosan beteg embertársaink életét mentették meg. Napjainkban egyre nehezebbé válik kórházaink számára az életmentéshez, gyógyításhoz szükséges vérmennyiség folyamatos biztosítása. A véradás sikerességét a helyi Vöröskereszt aktívai segítették elő. Köszönetet szeretnék mondani a Vöröskereszt tagjainak is az egész éves munkájukért és az Önkormányzat Képviselő-testületének az anyagi támogatásért.

A szervezet kérésére ezúttal közöljük a véradók neveit:

Ángyán Ferenc, Ángyán Veronika, Ángyán Géza, Balogné Bodó Ildikó, Baranyai Péter, Bende László, Beősze István, Bogdán János, Bognár Gyula, Bognár Mária, Csiga Árpád, Éberhart László, Garai Krisztina, Garai István, Horváth László (Kodály Z. u. 1/B), Horváth László (Kossuth L. u. 57), Horváth László István, Ifj. Szekeres Emil, Jeroscsáki József, Kánya Ferenc, Kánya Lajos, Király László, Lukács Ferenc, Marton László, Nagy Antal, Nagyné Laczi Veronika, Németh Lajos, Orsós György, Papp Gábor, Schweiger László, Sifter István, Szabó József, Szőke Ferenc, Szvoboda János, Tikos László, Tikos Péter, Vanyik Attila, Varga István, Varga Róbert, Veresné Oravecz Erzsébet

Kovács Nándorné
Vöröskereszt titkár

Balatonberény, 2000. 02. 24.

Tisztelt Olvasók!

Több hónapon keresztül dolgoznak a Polgármesteri Hivatal pénzügyi szakemberei az intézmények vezetőinek bevonásával a 2000 évi költségvetési, pénzügyi terv előkészítésén.

A pénzügyi terv, költségvetés elkészítéséhez az szükséges, hogy a Országgyűlés elfogadja 2000. évi költségvetését és megszabja a városok, községek állami támogatását.

Az állami támogatás ismertté válása után számba kell venni az önkormányzat saját bevételi forrásait. Így ismertté válik az önkormányzat 2000. évi bevételének fő összege, amely lehetővé teszi a kiadások megtervezését is. Balatonberény község 2000. évi állami támogatása 50.163.000 Ft. A saját bevételek összege: 154.271.000 Ft, amely magába foglalja a helyi adókat, strandok, kempingek, intézmények bevételeit.

E-Ft-ban		
	Bevétel	Kiadás
Óvoda	8406	19765
Iskola	1607	13448
GAMESZ	12244	42722
Camping	31558	18594
ÖNO	1474	5877
Művelődési Ház	140	4877
Polgármesteri Hivatal	112	27983
Önkormányzat	150532	73168

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a 2000. évi költségvetését 206 millió forint összegű bevétellel és ugyan ilyen összegű kiadással hagyta jóvá, fogadta el. A költségvetés biztosítja az intézmények zavartalan működését, és jó színvonalú ellátását.

A költségvetésben a már megkezdett felújítások, beruházások kerültek tervezésre. Így Ady-köz gázépitése, az ipartelepre szennyvíz kiépítése, Bartók utcai ivóvíz hálózat, Ady utcai járda, vizisínpad létesítése, valamint az autóparkolók parkoló automatával való ellátását.

Az önkormányzat költségvetésében tervezte a községben tevékenykedő civil szervezetek, valamint sportegyesületek, művészeti csoportok támogatását. A többletbevételek terhére mintegy 46 millió Ft összeget tervezett felújításra és beruházásra.

A Képviselő-testület költségvetésében az előirányzatok megvalósítása érdekében tevékenykedik, civil szervezetekkel együttesen azon fáradozik, hogy a község szépítése, virágosítása, tisztábbá tétele mind több és több látogatót vonzzon.

Balatonberény Képviselő-testülete

SPORTHÍREK

Sakk hírek

Folytatódott a megyei sakk-csapatbajnokság.

Csapatunk a már biztos bajnoknak tekinthető Kaposvár otthonában ült asztalhoz és nagy küzdelemben 6-4 arányú vereséget szenvedett. Ezzel a szoros eredménnyel tovább élnek dobogós reményeink, mert a 3. helyezett Somogyjád KSE csapatának csak 1,5 pont az előnye csapatunkkal szemben.

Februárban rendeztük meg a község egyéni sakk bajnokságát, melyen 13 versenyző ült asztalhoz. A bajnoki címet Garai Tamás szerezte meg Pál Róbert és Vilisics Zoltán előtt.

Király László

Felhívás!

A sportegyesület vezetése, a Polgármester úr, és a Képviselőtestület hozzájárulásával 2000. őszi szezontól csapatbajnokságban való indulását tervezi. A felkészülést azonban már most tavasszal elkezdjük. Minden olyan focizni szerető gyereket várunk, aki szeretne egy jó közösségben sportolni, valamint aki büszkén képviseli majdán faluját sporteseményeken.

A felkészülést 2000. március 16-án csütörtök 16.00-tól kezdjük. Minden gyermek hozzon magával szülői hozzájárulást. Korhatár 9 évestől 16 évesig. A foglalkozásokat Balogh Béla és a felnőtt csapat tagjai tartják. Kérjük a szülőket, támogassák törekvéseinket, hogy a jövő balatonberényi focicsapatát a most még gyerekek játékosok alkothassák.

Balogh Béla
S.E. elnök

Múltkutatók Találkozója Berényben

A Honfoglalás 1100., az Államalapítás 1000. évfordulója új készletét, motivációt adott településünk helytörténetének kutatásában. Célunk egyrészt az, hogy a már meglévő dokumentumokat megszerezzük, azok alapján további kutatásokat végezzünk, másrészt a már megírt anyagokat közkinccsé tegyük, kiadjuk. A helytörténeti kutatások terén a tovább lépés egyik lehetőségét a szűkebb régióban dolgozó helytörténettel foglalkozó kutatók együttműködésével látjuk. Úgy gondoljuk, hogy a kutatási eredmények, módszertani tapasztalatok kölcsönös megismerése, ismertetése mindenki számára hasznos lehet. Balatonberény Önkormányzata a fentiekben vázolt célok elérése érdekében találkozózt, fórumot szervez a szűkebb régióban dolgozó kutatók számára, melyre tisztelettel meghívja a falu lakosságát.

A rendezvény időpontja: 2000. 03. 13. (hétfő) 14 óra

Helyszíne: Balatonberény, Művelődési Ház

Futball hírek

Tájékoztatni szeretném a lakosságot a két hónap történéseiről. Először is köszönettel tartozom a falu vezetésének, hogy az idén is biztosítani tudja a gondtalan felkészülést, és a bajnokságban való részvételt. A csapat a hatodik helyen zárta a bajnokság első szakaszát, ami elmaradt az előzetes várakozástól. Ezért úgy gondoltuk, hogy megerősítjük a keretet. Öt játékost igazoltunk. Reményeink szerint segíteni tudják erőfeszítéseinket abban, hogy elérjük azt, amit elvár tőlünk – joggal – a község.

Az új játékosokról rövid tájékoztatást engedjenek meg. Gellén Károly kapus. Ő már idősebb korosztályhoz tartozik, de aki kijárt az öregfiúk mérkőzéseire, azok ismerik kiváló képességét. Kapust mindenképpen igazolnunk kellett, mert a fiatal tehetség Kovács Attila külföldön vállalt munkát. Természetesen hosszú távon számítottunk rá. Király Tamásra több poszton számítottunk, őt az FC Keszthelyből igazoltuk. Lenkei Tamás borsodi fiatalember, ő már több éve dolgozik itt nyáron. Lénárt Gábor nagyon fiatal játékos. Szó szerint játékos, mert ő valóban játsza a focit. Rá elsősorban irányítóként számítottunk. Pálfi Péter Sármeleken játszott. Ő is egy technikás játékos, aki szintén középpályán tud játszani. Kívánunk nekik sok sikert községünkben.

A felkészüléstünk során több teremtorán vettünk részt, amin sikereket is értünk el. Nagypályán eddig három mérkőzést játszott a csapat. A mérleg: egy döntetlen és két vereség. Mind a három csapat magasabb osztályban játszik.

Eredmények:

Zalaszentgrót – Balatonberény 3:3

Góllövő: Király Sz. 2, Horváth P. 1

Jók: Péter Sz., Horváth T., Király Sz., Hosszú K.

Sármeleken – Balatonberény 2:0

Jók: Móricz Zs., Oswald B., Dobokai P., Lénárt G.

Balatonszentgyörgy – Balatonberény 3:0

Sok kihagyott helyzet, három potya gól.

Jók: Horváth T., Lénárt G., Király T.

Balogh Béla
S.E. elnök

Költészet napjára...

Költészet napján, április 11-én álljunk meg egy pillanatra és gondoljunk a költőkre. Gondoljunk József Attilára, 1905. április 11. születése napjára emlékezve lett e nap a Költészet napja.

Örök hála hogy megszületett. Sok szenvedése és megaláztatása által, mégis a miénk maradt. Igaz MAGYAR KÖLTŐ! Ó mily csodásan írt a „MAMÁHOZ”, vagy testvéréhez.

Bebizonyította, habár Horgel Antalnak nem tetszett, de mégis híres és maradandó örök: József Attila. Legyünk hálásak és méltóak hozzá. Soha ne feledjük el Őt a költő József Attilát. Hiszen ő nem élt, hanem él most és mindaddig, amíg létezik Magyar a világon.

Kánya Antalné

Talpon maradás

*A talpon maradáshoz
A te jószágod kérem.
A talpon maradáshoz
A jót szépet remélem.*

*A talpon maradáshoz
Segíts én jó Istenem!*

Nap Teréz

Temetés a kertsarokba

*Temetés a kertsarokba
Ha oda érdemes leszek.
Temetés bús lombok alá
Oda tán érdemes leszek.*

*Bús lombú fák takarjatok be
Őszülő színű levéllel.
Kicsi madárkák daloljatok.
Szép vigasztaló énekkel.*

*Mondjátok el ha megkérdezik,
Kí jutott e hantok alá?
Mondjátok el hogy elment szépen.
Csendben elment egy jóbarát.*

*Ugye tudjátok mi fájt neki
Mért hullajtotta könnyét
A szépet és jót úgy remélte
De nem juthatott öneki.*

*Most meg pihen a hantok alatt
Valóra válnak álmait
Boldogság lesz a menyországba
Hallhat szép mennyel zenét.*

Nap Teréz

Nőnap i köszöntő

Évente vissza-visszatérő alkalom ilyenkor március elején, mikor ébred a természet, hogy férfitársaimmal együtt kedveskedjünk nőismerőseinknek.

Sokszor egy szál virággal, vagy apró kis ajándékkal próbáljuk feledtetni az egész évben oly sokszor elmaradt mosolyt, kedvességet, vagy néhány elismerő szót, ami akkor elmaradt.

Ez a nap lehetőséget ad arra, hogy a férfiak megköszönjék ezt a sokszor emberfeletti munkát, s ha csak egy szál virággal, egy szép verssel, vagy puszta kedvességgel is, de örömet szerezzenek nőismerőseiknek.

Ilyenkor fokozottan figyelünk a munkahelyen kolléganőinkre, nőismerőseinkre, feleségeinkre, családjaink nőtagjaira. Elfelejtsük, ha néha vitáink vannak és igyekszünk kedveskedni, szebbé tenni ezt a napot. Tudom, hogy nemcsak ezen a napon kellene, hogy ez így legyen, ezért ígérem magam és férfitársaim nevében, hogy a nőnap elmúltával is megpróbálunk minden nap ajándékkal kedveskedni, olyan ajándékkal, amely nem kerül pénzbe: Egy jó szót szólni, megdicsérni az ételt, az új frizurát, vagy a csinos ruhát, nem feledkezni meg a születésnapról, névnapról és legfőképpen szeretni a nőket.

Cserébe „csak” azt kérjük a nőktől, hogy mindig legyenek mellettünk, szeressenek minket. Legyenek szépek, csinosak, kedvesek, hogy mindig harcolnunk kelljen értük.

Teremtsenek nekünk meleg családi otthont, segítsenek megoldani a nehéz feladatokat, hisz az igazi családban a férfi dönt, de úgy ahogy a nő akarja.

Tévhit, hogy a férfi magasabb rendű, hisz nincs különbség közöttünk, egyenrangú partnerek vagyunk.

Honnan van energiája egy nőnek ahhoz, hogy naponta elviseljen bennünket férfiakat, a munka mellett mosson, főzzön, takarítson és mindezt mosolyogva tegye?

Azt hiszem, attól kap erőt, ha mosolyogni látja élete gyümölcsét gyermekeit, akiket mindennél jobban szeret.

Szeretettel köszöntöm tehát ezen az ünnepen a lányokat, édesanyákat, nagymamákat, feleségeket, egyszóval a nőket. Magam és férfitársaim nevében kívánom, hogy legyenek boldogok, és még nagyon sokáig szerethessük őket.

Gazda János
polgármester

Hogyan lett a Vargából „Risza”?

Egy kisebb lélekszámú közösség életében, mint a berényi, az azonos vezeték- és keresztnévűek esetében némi problémát vagy bonyodalmat okoz – főleg egy nem falubélinek – az illető személy megtalálása, azonosítása.

Ha a telefonkönyvet megnézzük, és egy Horváth nevű urat keresünk, sokszor a keresztnév ismerete sem nyújt támpontot az illető személyre. Persze, ha megkérdezzük egy berényi lakost és egy Horváth Lászlót keresünk, csak akkor tud biztonsággal utbaigazítani bennünket, ha ismerjük a keresett személy ragadványnevét is pl.: „Gameszos”, „Kopasz” stb. Horváth.

Így vagyunk valahogy a Varga Kálmán bácsival is. A megkérdezett berényi az érdeklődőnek csak hümmög és motyog, míg nem rákérdez: a „Risza” Kálmánt keresi?

A ragadványnevek a közösségekben egyfajta megkülönböztetést is jelentettek, de egyben egy eseményt, történetet is a névvel kapcsolatban.

Én is megkértem Kálmán bátyámat, mesélje el a ragadványnevét történetét, hogy a berényiek közül a történetet nem ismerők is tudják, miért „Risza” a Varga Kálmán bácsi.

Kálmán bácsi így meséli:

„Az én apám Varga Kelemen, apja Varga László. A nagyapám 1865-ben született Berényben. Ebben a korban, mint a legtöbb ember, ő is földműves volt. Az őszi munkák után a telet nem pihenéssel, hanem az éves tűzifa megszerzésével, kivágásával töltötték a férfiak. – Az 1880-90-es évek körül Lakos Ferenc volt az uradalmi és Mezei István volt a községi erdőőr. – A fakivágás fejszével, keresztfűrészsel történt, de tükét is ki kellett venni.

Egy téli napon történt: 6-8 berényi dolgozott kint az erdőn. Nagyapámnak Vilisits János volt a párja a kivágásban és a fűrészelésben. – Vilisits János a Hegyi utcában lakott a mai Horhos kocsmától egy házzal feljebb. – Az erdőrejáró ember szokásához tartozik mind a mai napig, hogy a megrakott tűz paraszába, hamujába belerakják a krumplit, hagymát és azt eszik a sült szalonna és sonka mellé. Nagyapám míg a krumplit forgatta a hamuban egy bottal, odaszólt társához:

–Te János, ebéd után én megmetszem a keresztfűrész, mert délután nem akarom az életlen fűrészrel riszálni a fát.

János hallva László kijelentését elkezdett nagyon nevetni és egész délután csak mondogatta: nem riszálunk, nem riszálunk. Természetesen a közösen elköltött ebéd közben előadta a többi berényinek is Vilisits János a riszálás történetét, és a falu lakói is tudomást szereztek az eseményekről.

Így történt” – fejezi be az elbeszélést Kálmán bátyánk.

Azóta eltelt három nemzedék, de ez a Varga család a berényieknek csak „Risza” marad. Kívánjuk, hogy a család új generációi még nagyon sokáig viseljék e ragadványnevet.

Kedves Kálmán bátyámnak pedig jó erőt és egészséget kívánunk és hosszú életet, hogy még sokáig „Riszálhassa” magát közöttünk.

Eöry Béla

Iskolánk életéből...

2000. február 4-én délután tartottuk az iskolai KI MIT TUD?-ot. A délelőtt már nagy izgalomban telt el, hiszen a gyerekek már hosszú ideje szorgalmasan készültek. A legtöbben verset szavaltak, de voltak, akik több műsorszámban is szerepeltek.

A három tagból álló zsűri nehéz helyzetben volt, mikor meghozta döntését. Az iskolai énekkart elismerő oklevéllel jutalmazták.

A többi kategóriában a következő eredmények születtek:

1-2. osztályos vers- és mesemondás:

I. helyezett:	Zsimoly Dorottya	1. osztály
II. helyezett:	Nyers Szilvia	1. osztály
III. helyezett:	Darvas Dóra	2. osztály

3-4. osztályos vers- és mesemondás:

I. helyezett:	Viszti Laura	3. osztály
II. helyezett:	Bogdán Alexandra	3. osztály
	Toinai András	4. osztály
III. helyezett:	Somogyi Rudolf	3. osztály

Ének:

I. helyezett:	Kánya Ferenc	2. osztály
II. helyezett:	Bogdán Gergely	1. osztály
III. helyezett:	Nyers Szilvia	1. osztály
	Bene Bernadett	3. osztály

Hangszer:

I. helyezett:	Lukács Ferenc	3. osztály
II. helyezett:	Toinai András	4. osztály

Néptánc:

I. helyezett:	Páros tánc
II. helyezett:	Fiú üveges tánc
III. helyezett:	Fiú kalapos Kalocsai párnás

Egyéb:

I. helyezett:	Pösze lányok (Nyers Tamás, Zsimoly Dorottya, Nyers Szilvia 1. osztály, Kánya Ferenc 2. osztály, Bene Bernadett 3. osztály, Nyers Krisztina, Nagy Daniella 4. osztály)
II. helyezett:	Négy év története dalokban (4. osztály)
III. helyezett:	Hazug mese (Bertók Ádám 2. osztály, Bertók András 3. osztály, Nyers Krisztina 4. osztály)

A szülői munkaközösség munkája segítette a verseny zavaratlan lebonyolítását. Szülők és gyermekek egyaránt jól érezték magukat ezen a délutánon. Reményeink szerint az eredmények, az elismerés még inkább ösztönzik a gyerekeket, és jövőre még több műsorszámmal szerepelnek

Bertókné Vadál Erzsébet

Jeles napok, néphagyományok

Március - Böjtmás hava

Gergely napja - március 12.

A nap megünneplését IV. Gergely pápa rendelte el 830-ban. Ő elődjét I. Gergely (Szent Gergely) pápát, iskolák alapítóját - az iskolák patrónusává, védőszentjévé tette. Azóta e nap a diákok ünnepe. Gergely-naphoz Európa-szerte felvonulások, diákpüspök választások, különböző hagyományok kapcsolódtak. Magyarországon az elmúlt századokban ország-szerte gyakorolt szokásként élt a Gergely-járás. A játék valószínűleg a középkorra nyúlik vissza. A Gergely-járás köszöntő, adománygyűjtő szokás, de célja volt az iskolába való verbuválás is. Magyarországon Eötvös József általános és kötelező népoktatásról szóló törvénye (1868.) előtt nem volt kötelező iskolába járni. Hogy a tanítók tanítványok nélkül ne maradjanak, az iskolások Gergely-napi ünnepét toborzós gyermekjártékkal is összekapcsolták. E játékok szövege:

„Jertek el hát velünk,
Mert értetek jöttünk
Jó gyerekek!
Menjünk iskolába,
Istennek házába
Tanulásra!

Nem jó tudatlanul,
Felnőni parasztul
Ez világban,
Mert úgy emberségre,
Nem juthatsz tisztségre
Ez országban.”

Gergely napjához időjárás- és termésjóslás is kapcsolódott. Jól ismert a szólás: Megrázza még szakállát Gergely (vagyis előfordul, hogy e napon havazik). Sokfelé alkalmasnak tartották e napot, a búza, rozs, hüvelyesek földbe tételére.

Sándor napja - március 18.

Sándor napja kedvelt névünnepe. Sándor napján a bukovinai magyarok a zab, árpa, Szolnok megyében a fehér bab vetőnapjának tartották, hogy jobb legyen a termés. Az egész magyar nyelvterületen közismert időjárás- és termésjóslási regulek:

„Sándor, József, Benedek, zsákban hozzák a meleget!”

József napja - március 19.

A gyermek Jézus gondviselőjének, a názáreti ácsnak, Józsefnek az ünnepe. E napi is a kedvelt névünnepek közé tartozik. A József napi köszöntő egy rövid változata Baranyából:

„József, a neved napján a boros kancsót érd el, amíg a halál torkodra nem térdel!”

A három jeles nap közül (Sándor, József, Benedek) szokásokban és hiedelmekben a leggazdagabb József napja, a tavasz első napjának ünnepe. A hagyomány szerint a madarak megszólalnak ezen a napon, mert „Szent József kiosztotta nekik a sítot.”

Időjárás- és termésjóslás is fűződik József napjához. Az Alföldön úgy vélik, ha szivárvány látható, a széles sárga sáv jó búzatermést, a széles piros sáv pedig bő bortelemést ígér. József napja a méhek kieresztésének is megszabott ideje. Algyőn a gazda a következő szavak kíséretében engedte ki méheit:

„Atya, Fiú, Szentlélek, Isten nevibe induljatok, rakódjatok, mindön mézet behordjatok!”

A Felvidéken azt tartották, hogy József napkor kell elkezdenni a szántást, mert akkor jó termés várható.

Benedek napja - március 21.

A bencés rendet alapító Szent Benedek ünnepe. E napon Göcsejben pl. zsirt és fokhagymát szenteltek, amelynek aztán gyógyító erőt tulajdonítottak. A bukovinai székelyek úgy vélték, ha ezen a napon dörög az ég, száraz nyár lesz. A három jeles nap együttes megfigyeléséből vontak le következtetéseket; ha ezekben a napokban kisüt a nap, akkor hosszú meleg nyár várható, ha nem süt ki, akkor hosszú lucskos ősze lehet számítani.

Gyümölcsoltó Boldogasszony napja - március 25.

A katolikus egyház hagyománya e naphoz köti az angyali üdvözetet, Jézus Szentlélektől való fogantatásának napját. Ezt a napot a fák oltására, szemzésére tartják alkalmasnak. Él az a hiedelem, hogy azt a fát, amit ilyenkor oltottak, nem szabad letörni vagy levágni, mert szerencsétlenséget hoznak. Hitték, ha ezen a napon rossz idő van, akkor rossz tavasz várható. Az Ipoly mentén ellenben:

„Gyümölcsoltó hidege, téli hónapnak megölgje.”

Áprilisi bolondságok

Tanulóink „Aranykópésai”

Arany Jánosról:

- Nem volt pénze a tanulásra, ezért beállt segédtanítónak, később vezérigazgató lett belőle.
- Amikor ő született már csak legkisebb húga élt.
- Arany a parázsba írt betűkkel tanult meg írni.

Petőfi Sándorról:

- Petőfi nem bírta a katonáskodást, ezért leszázalékolta.
- Nagyon gyenge volt a katonáskodáshoz, de szóltak az érdekében és ezért őrnagy lett.
- 1848-ban kitört a II. világháború és Petőfit lelőtték a Petőfi-téren.

Történelem:

- Az öreg bárd jól lebalta a királyt.
- A halottak nyögtek egyet-egyet.
- A Szózat és a Himnusz hasonlósága, hogy mind a kettővel a magyar népet ingerlik.
- Hunor, Magyar Nimród fiai, akik a rénszarvas után mentek és az új telephelyre jutottak.
- Vörösmarty az 1848-49-es szabadságharcban költőileg vettek részt.
- Akik vakok voltak, azoknak vakon kellett hinni Allahban.
- István legyőzte Koppányt, majd négyfelé szellette.
- Ösközösség az, amikor mindenki egyforma és mindenki egyformán közöszül.

Nagy? Böles? Mondások!!!

FIZIKA: az alvás mértékegysége az 1 sund Si-rendszerben értelmezve: 1 sec alatt 1 cm mélyen aludni.

MATEMATIKA: a jó képlet olyan, mint a miniszoknya. Sokat sejtet, de a lényegét eltakarja.

ELEKTROTECHNIKA: A kábel olyan, mint egy jól öltözött nő télen. Mire az ember kicsomagolja, alig marad belőle valami.

FILOZÓFIA: A halál az, ami meghatározza az emberi létet.

KÉMIA: Ha két azonos pólus vonzaná egymást, az ...kérem... már fajtalanság lenne.

BIOLÓGIA: A bab vese alakú, a vese pedig bab alakú. Ebből persze nem következik, hogy a futóbab azonos a vándorvesével.

DIPLOMÁBÓL és FELESÉGBŐL egy is elég.

NEM!!! - AZ ALKOHOL NEM KÁROS!!! - CSAK ANNAK FOGYASZTÁSA!!!

Áprilisi Hírek

Tetőtér-beépítés:

Emelni kívánják a Polgármesteri Hivatalban a munka színvonalát, ezért úgy döntött a Képviselő-testület, hogy beépíti a hivatal tetőtérét.

Rejtély:

Rejtélyes hangok hallhatók időnként a Szabadság utcában, ufológusok kutatják a jelenség okát. Feltehetőleg a hangok a faluban élő utolsó működőképes számtartól származnak. Ha ez bizonyosságot nyer, számíthat rá, hogy a falu idegenforgalmi látványosságává válik.

Kitüntetés:

Kitüntették eredményes munkájáért a helyi bűnmegelőzési csoport vezetőjét, egyúttal előléptették polgár őrzetéből polgár őrmesterré.

Sport:

A Képviselő-testület döntése alapján Balatonberényt az országúti kerékpáros versenyen, a Tour-de-Franc-on 2000-ben a GAMESZ dolgozók képviselik.

UFO:

Több szemtanú állítása szerint UFO-t láttak berényben. A jelenség éjszaka, a Gólyafészek és a Horhos kocsmá között volt megfigyelhető.

Nyílt nap:

Nyílt napot rendeznek a szülők számára a helyi általános iskolában. Az előkészületek folynak, a kerítés lebontásával hamarosan végeznek.

Betiltás:

Betiltják a „Balatonberényi Hírmondó”-t. A szerkesztők politikai okokra gyanakszanak, mivel az újság megjelenése óta a New York Times olvasói tábora rohamosan csökkent.

Itt a tavasz!

A tavasz első jele községünkben, hogy kivirágzott a Sportkör által tavaly állított májusfa.

Napfogyatkozás:

A helyi Polgárőrség segítségével a Rendőrség elfogta azt a helyi lakost, akit feltehetőleg felelősség terhel a múlt évi napfogyatkozásért. Enyhítő körülmény, hogy az illető az önkormányzat kérésére vállalta, hogy 2000-ben újra megismétli tettét.

Bruhaha!!!!

A cigány reggel találkozik a Polgármesterrel. Mikor elébe ér elkezdi vakarni a fejét.

- Miért vakarózol Ferkó?
- Me nemtom, hogy mennyit kérgyek a rakodásér.
- Milyen rakodásért?
- A Pógármesterúr nem tuggya? Az íjjel kipakótuk a hegyen a pincéjét.

Közf infó

Ügyeletek

Orvosi ügyeletek:

Március	11-12.	Dr. Darabont Ferenc	Tel. 377-036
		Balatonszentgyörgy, Berzsenyi u. 82.	
	18-19.	Dr. Bollók Sándor	Tel. 376-015
		Balatonkeresztúr, Keszeg u. 7.	
	25-26.	Dr. Zsoldos Miklós	Tel. 377-668
		Balatonberény, Béke u. 4.	

Állatorvosi ügyeletek:

Március	11-12.	Dr. Savanyó József	Tel. 322-470
		Böhhönye, Csokonai u. 17.	
	15.	Dr. Fülöp Endre	Tel. 312-672
		Marcali, Arad u. 4.	
	18-19.	Dr. Kotz László	Tel. 377-794
		Balatonszentgyörgy, Berzsenyi u. 101	
	25-26.	Dr. Bódai József	Tel. 361-953
		Fonyód, Szent I. u. 40.	

Közlemény!

Felhívjuk Kedves Olvasóink figyelmét, hogy a Gyógy-szertár nyitvatartása megváltozott. Az új nyitvatartási rend a következő:

Hétfő	14-15 ³⁰
Szerda	14-15 ³⁰
Csütörtök	14-15 ³⁰
Péntek	14-15 ³⁰

A Szerkesztőség

Programajánló

Március

10.	17 ⁰⁰	A Helytörténeti Kiállítás Megnyitója a Művelődési Házban
13.	14 ⁰⁰	Műltkutatók találkozója
15.	17 ³⁰	Ünnepi megemlékezés a Művelődési Házban, ezt követően koszorúzás, majd Ünnepi Szentmise
16.		ÁFÉSZ közgyűlés
17.	15 ⁰⁰	Asztalitenisz-verseny gyerekeknek

Állandó programok:

A könyvtár nyitvatartása: Hétfő-Péntek: 16⁰⁰-19⁰⁰

A Művelődési Ház programjai:

Hétfő:	Énekkar
Kedd:	Diákszínpad-próba
Szerda:	Asztalitenisz
Csütörtök:	Rajz-szakkör
Péntek:	Sakk, Néptánc

Meghívó

„Ez itt a falu, az én falum
Innen jöttem és ide térek.”
(Ady)

Tisztelettel meghívjuk Önt és családját
2000. március 10-én (pénteken) 17.00 órára a
Balatonberényi Kultúrházba
a millenniumi rendezvények és a
helytörténeti kiállítás
ünnepi megnyitójára.

Balatonberényi Önkormányzat és
Nők a Balatonért Egyesület

Szerkesztőség: Horváth Zoltán, Barjárné Martin Judit, Garai Krisztina, Gazda Tamás, Iván Katalin, Kánya Antalné, Kenéz László, Kovács Ilona, Péter Beáta, Stilling Ferenc, Szita László, Tikos Lászlóné, Tilesch Balázs
Kiadja: Balatonberény Képviselő-testülete
Felelős kiadó: Gazda János polgármester
Postacím: 8649, Balatonberény Kossuth tér 1.